

" Takk for at dere kom. Jeg har venta på
dere hele livet.

Arendal nov.11
Øivind Aschjem
ATV Telemark

- Hei Øivind!
- Jeg har nettopp vært med på min første melding til barnevernet (etter å ha jobbet i 4 år), med påfølgende dommeravhør av barnet, avhør for oss i bhg og en vanskelig tid for mange. Uttalelsene til barnet skulle vise seg å ikke ha bunn i virkelige handlinger, men med lojaliteten plantet hos barnet kunne vi ikke la være å melde bekymring. Samarbeidet med foreldrene går godt nå etter litt tid og mange dialoger. Og vi vil gjøre det samme igjen, selv om det også er en påkjenning for oss. For uansett vil det være verdt det hvis man hjelper et lite barn som går rundt med redsel.... Og det er jobben vår.

" Han fantes lenger tilbake enn da
jeg hadde ord"

Mann 45 år.

NOVA rapport 20/2007:

- Andelen som oppga minst ett tilfelle av fysisk vold fra en forelder var 25 %
- Andelen som oppga grov vold fra minst én forelder, var 8 %
- 6 % opplevd å være vitne til grov vold mot en av foreldrene
- 15 % jenter og 7% av guttene utsatt for alvorlige former for seksuelle overgrep
- 16 % utsatt for minst en type grov krenkelse
- 2 % utsatt for svært hyppig grov vold over tid

Norges første omfangsstudie av vold i nære voksne relasjoner

(NIBR: Haaland, Schei & Clausen 2005)

- All vold: 24% kvinner sier de blir utsatt
- Alvorlig vold:
fire ganger så mange kvinner rammes.
- Livstruende vold: Hver 12 kvinne og hver 60 mann
- Sjansen for å bryte ut av forholdet er mer enn dobbelt så høy i barnløse forhold
- Må være alvorligere- og mer langvarig vold før en kvinne med barn forlater en voldelig ektefelle

Repeterte gode omsorgshandlinger gjør at barnet utvikler gode kjerneoppfattelser

- ”Det er trygt å kunne elske. Det er trygt å stole på.”
- ”Jeg hører til.”
- ”Det er trygt å ha følelser.”
- ”Det er trygt å være sårbar”
- ”Jeg kan be om hjelp”
- ”Jeg kan stole på at far og mor tar vare på meg”
- ”Jeg kan ta imot hjelp og trøst.”
- ”Jeg er elsket og trenger ikke være perfekt.”
- ”Jeg er god og fortjener gode ting.”
- Verden er trygg og jeg kan forvente gode ting fra andre.”

Det knuste selvbildet

Barn som krenkes utvikler negative kjerneoppfatninger som:

- ” Mennesker forlater meg.”
- ” Det er ikke trygt å elske noen.
- ” Det er ikke trygt å være nær”
- ”Jeg kan bare regne med meg selv.”
- ” Det er ingen der for meg.”
- ” Jeg kan aldri bli lykkelig”
- ” Jeg er ikke viktig.”
- ” Jeg er ikke trygg.”

Barn utsettes for vold på ulike måter

Direkte tilstede (øyenvitner)

- Tilskuer
- Griper inn mellom mor og far - blir involvert av mor eller far
- Henter hjelp – blir involvert av andre
- Beskytter søsken

Tilstede gjennom å høre volden

- Aggressive ord – skrikene – gråt/redsel – fantasiene – angsten – uttryggheten – avmakten

Tilstede gjennom å oppleve følgene av volden

- De fysiske, psykiske og materielle skadene
- Foreldres omsorgsevne

Familiekultur – en oppvekst i uttrygghet

Barn som lever med vold i familien; et samarbeidsprosjekt mellom ATV og Sfk, finansiert av BLD.

- **NEVROLOGISK
HJERNEUTVIKLING**
- **TILKNYTNING.**
- **LÆRING**
- **TRAUME**
- **RELASJON**
- **LENGSEL**

**” JEG SKULLE ØNSKE
DE HADDE SKJØNT DET
TIDLIGERE.”**

Vi skal hjelpe fordi...

- Barna sjelden har egen stemme.
- Barna ikke skal behøve å lengte etter sine foreldre/omsorgspersoner.
- Barna ofte påtar seg skyld og et ansvar som er uforenlig med barnerollen.
- Mange av barna blir tvunget til å gjenta det de ser og hører.
- Barna blir fratatt en forventning om trygghet og glede.

- Barna fratras troen på forandringens mulighet.
- Barna blir fratatt muligheten til å vise, utvikle og tro på egne ferdigheter.
- Barna blir tvunget til å bære på hemmeligheter som skader fysisk og psykisk helse på kort og lang sikt.

- Barna fratras troen på forandringens mulighet.
- Barna blir fratatt muligheten til å vise, utvikle og tro på egne ferdigheter.
- Barna blir tvunget til å bære på hemmeligheter som skader fysisk og psykisk helse på kort og lang sikt.

Kan man snakke med barn om alt?

- Å sette ord på barnets virkelighet
- Å bekrefte følelser
- Å beskrive dilemmaer, konflikter og vanskeligheter
- Å frata barnet ansvar for situasjoner de ikke har kontroll over

Taushet gjør barns liv til tabu

- Å overlate barn til å sørge alene
- Å overlate barn til å takle overveldende følelser alene
- Å overlate barn til å skape mening uten oversikt og uten ord
- Å overlate barn til å gjenta voksnes mønstre i eget liv

"Se der, pappa, der mellom de store
trærne ligger det
en sjø. Ser du den? Ser du brygga?
Den brygga skal
vi gå ut på. Der er det helt rolig. Klarer
du å la sjøen
bli så rolig i hodet, pappa?"

**MØTE MELLOM MENNESKER HAR ET MÅL;
Å FREMME DEN
ANDRES VERDIGHET.
DETTE SKJER
GJENNOM Å MINSKE
AVSTANDEN MELLOM
DET SYNLIGE OG DET
USYNLIGE MENNESKE.**

- "Jeg vil at planetene skal snurre den andre veien. Helt tilbake til jeg var veldig liten og pappa veldig blid"
- "Hemmelighetene om det som skjedde hjemme har jeg i et rør bak i hjernen. Om noen nærmer seg flytter jeg dem til et annet sted. Vil ikke at pappa ska bli lei seg"
- Gutt 8 år. 3.2.11

En kamp mellom voksenverdenen og barnet om å eie språket, og om at barnet skal få definere virkeligheten selv. Det som redder Boj og hans lille familie, er at han forteller sin versjon av det han opplever som familiens historie og derfor også sin egen.

En historie som tidligere ble uttrykt gjennom pappaens villskap, mammaens hysjing og Bojs taushet.

Det forløsende grepet som frigjør barnet fra det destruktive i familien, er ikke at blir sint som pappa eller dekker til som mamma, men at Boj bryter ut kaster de eksisterende "spillereglene" for så å reetablere relasjonen med sin egen familie basert på nye premisser. På åpenhet, språk, kommunikasjon.

Barns tilpasning til vold mellom foreldre

- Alltid på vakt
- Bli usynlig
- Uro/ ta mye plass, for å få fokus over på seg
- Avlede oppmerksomheten, underholde, skifte stemning
- Regulering av kontakt med utøver ut fra et forsøk på kontroll
- Tilsidesette egne behov
- Ta ansvar i familien
- Vurdering av egen atferd og meninger ut fra et fareperspektiv
- Vurdering av egne nærhetsgrenser ut fra et fareperspektiv

Samtaler med barn som opplever konflikter i familien

- Mange barn opplever at deres erfaringer ikke teller når noe er vanskelig i familien
- Barna sitter inne med mye informasjon og kunnskap om sin egen og familiens situasjon som sjelden blir hørt
- Barn har et grunnleggende behov for, og evne til å kommunisere om sine erfaringer
- Barn er selvstendige aktører og vil snakke utifra sin egen alderstypiske forståelse av situasjonen det er i
- Barnet vil ofte handle slik det tror er best for å opprette stabilitet og trygghet
- Reaksjoner vi tolker som lojalitet vil som oftest være barnets forsøk på å ivareta seg selv i en utrygg situasjon
- Det barnet forteller må tas på alvor og ikke tolkes bort

Men.....

- Mange barn opplever at de forteller sin historie på nytt og på nytt, uten at det gir noen mening verken for hvordan de har det selv eller forløpet av familien sine problemer
- Resultatet blir avmakt, tap av mening og tillit

Hva kan hindre oss...?

- Møter vår egen sårbarhet i møte med barnet.
- Identifisering/overidentifisering med foreldrene.
- Mangel på kunnskap
- Angst for å blande seg i andres privatliv.
- Redsel for eventuelle konsekvenser/represalier.
- Frykt for å ta feil.

TILLIT SOM GRUNNLAG FOR ALL FORMIDLING.

- Svik danner bakteppet for barnets møte med oss.
- Gjentatte krenkelsers preger barnets tro på at forandring er mulig.
- Barnets fortelling skal tas imot som en gave.
- Det er alltid gulltråder igjen i renningen.

